

LVAT nutartis atnaujintame procese: žurnalistų etikos inspektorius turi teisę nagrinėti juridinių asmenų skundus dėl dalykinės reputacijos pažeidimo

2014 m. vasario 12 d. atnaujinęs procesą administracinėje byloje Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas priėmė nutartį, kuria išskleidė abejones dėl žurnalistų etikos inspektoriaus teisės nagrinėti juridinių asmenų skundus siekiant apginti visuomenės informavimo priemonėse pažeistą jų dalykinę reputaciją. Abejonių kilo po to, kai Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2013 m. kovo 20 d. nutartimi konstatavo, jog inspektoriaus sprendimas neteisėtas todėl, kad jis buvo priimtas išnagrinėjus juridinio asmens skundą ir viešosios informacijos skleidėją įspėjus už Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalies pažeidimą.

Naujai sudarytos išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, vien tai, kad Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalis yra skirta fizinio asmens garbei ir orumui ginti bei neapima juridinio asmens dalykinės reputacijos gynimo, nereiškia, jog žurnalistų etikos inspektorius, nustatęs su juridinio asmens dalykinės reputacijos gynimu susijusį pažeidimą, neturi teisės imtis atitinkamų priemonių, t. y. priimti Visuomenės informavimo įstatymo 50 straipsnio 3 dalyje nurodytą sprendimą. Teisėjų kolegijos nuomone, nors asmuo, paskelbęs tikrovės neatitinkančią informaciją, kenkiančią juridinio asmens dalykinei reputacijai, ir negali būti įspėtas už Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalies pažeidimą, tačiau tai neužkerta kelio žurnalistų etikos inspektoriumi įspėti tokį asmenį už kitų Visuomenės informavimo įstatymo nuostatų pažeidimus. Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį, jog vien netinkamas tam tikros teisei priešingos veikos kvalifikavimas inspektoriaus sprendime neturėtų nulemti teisės normas pažeidusio asmens atsakomybės išvengimo, todėl bylą nagrinėjantis teismas, nustatęs, jog asmens padaryta veika atitinka kito teisės pažeidimo, nei nurodyta inspektoriaus sprendime, sudėtį, gali savo iniciatyva, kartu užtikrindamas proceso dalyvių teises perkvalifikuoti padarytą pažeidimą ir spręsti dėl paskirtos poveikio priemonės. Atnaujintą bylą nagrinėjanti teisėjų kolegija pažymėjo, kad nors apeliacinės instancijos teismas teisingai išaiškino Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalies nuostatą ir tuo pagrindu konstatavo, kad dėl jos pažeidimo pareiškėjui negalėjo būti taikoma poveikio priemonė, tačiau nevertino galimybės pareiškėjo padarytą veiką perkvalifikuoti pagal Visuomenės informavimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalį, ir tik po to spręsti, ar skundžiamas inspektoriaus sprendimas dėl pareiškėjo įspėjimo ir įpareigojimo pašalinti pažeidimą yra neteisėtas.

Vis dėlto išplėstinės teisėjų kolegijos nuomone, tai, kad bylą nagrinėjęs Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nenagrinėjo galimybės perkvalifikuoti pareiškėjo padarytą veiką, dar nesudaro pagrindo naikinti šio teismo priimtą sprendimą. Atsižvelgdama į teisėtų lūkesčių, *res judicata*, protingumo principų svarbą, taip pat į jau aptartą proceso atnaujinimo instituto išimtinumą ir jo paskirtį, išplėstinė teisėjų kolegija nusprendė, jog nagrinėjamu atveju intervencija į užbaigtoje byloje įsiteisėjusį teismo sprendimą yra netikslinga ir negalima, kadangi ji paneigtų principines proceso atnaujinimo instituto nuostatas.

Apie Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimą taip pat skaitykite [šio teismo pranešime](#).